

«Espadaler vol buidar les presons per la porta del darrere»: SICAP-FEPOL denuncia una «llibertat condicional encoberta»

+ Notícies | 26-08-2026 | 10:33

Presons / GN

SICAP-FEPOL ha llançat una acusació contundent contra el conseller de Justícia, Ramon Espadaler, a qui atribueix una estratègia destinada a «buidar les presons» catalanes mitjançant l'increment dels tercers graus i l'aplicació accelerada de l'article 86.4 del Reglament penitenciari. Segons denuncia el sindicat, aquesta mesura permetria que cada vegada més interns deixessin de pernoctar als centres i complissin bona part de la condemna fora de la presó.

L'organització assegura que ha tingut accés a nova documentació interna de la Direcció General d'Afers Penitenciaris que confirmaria aquest canvi de criteri. Després de denunciar anteriorment l'existència de consignes per incrementar les progressions al tercer grau, SICAP-FEPOL sosté que Justícia hauria iniciat ara una segona fase: facilitar que les persones ja classificades en règim obert puguin residir permanentment fora dels establiments penitenciaris.

L'article 86.4 no equival jurídicament a la llibertat condicional. Tanmateix, permet que l'intern visqui fora de la presó i només hagi d'acudir al centre per participar en les entrevistes, activitats o controls previstos en el seu programa de tractament. Per aquest motiu, el sindicat considera que una aplicació generalitzada, ràpida i amb controls reduïts pot convertir aquesta figura en una «llibertat condicional encoberta».

Segons el comunicat sindical, una nota informativa signada digitalment el 21 d'agost per la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat deixa sense efecte la guia de treball anterior i ordena que determinats criteris no es converteixin en requisits automàtics per accedir a l'article 86.4.

Entre els filtres que deixarien de ser obligatoris hi hauria els períodes mínims de permanència en medi obert, els nivells de seguiment del Sistema d'Avaluació Motivacional, les categories tècniques establertes anteriorment i qualsevol altra condició que no aparegui expressament recollida en el Reglament penitenciari.

La instrucció també indicaria que no és necessari que l'intern hagi assolit tots els objectius del seu Programa individual de tractament, ja que aquests es podrien continuar desenvolupant fora de la presó. SICAP-FEPOL interpreta aquest canvi com l'eliminació dels obstacles tècnics que fins ara podien impedir que una persona acabada de classificar en tercer grau fos enviada immediatament al domicili.

Un dels aspectes que genera més preocupació al sindicat és que el nou model permetria formular propostes per a persones amb nivells de risc baix, mitjà o alt al sistema RisCanvi. A més, segons l'organització, no seria necessari tornar a justificar aquests riscos perquè ja haurien estat valorats en el moment de concedir el tercer grau.

SICAP-FEPOL adverteix que no es pot equiparar el control d'un tercer grau amb pernoctació diària en una secció oberta amb el d'un intern que resideix de manera permanent fora de l'establiment. Per això, reclama una valoració específica, actualitzada i reforçada quan existeixi risc de reincidència violenta, trencament de condemna, conductes agressives o perill per a la mateixa persona interna.

El sindicat també qüestiona el formulari facilitat als equips de tractament per justificar l'aplicació de l'article 86.4. El document preveuria motius com la inserció laboral, la cura dels fills, les situacions sociosanitàries, la dependència familiar, la consolidació del procés de reinserció o unes genèriques «altres circumstàncies».

D'acord amb SICAP-FEPOL, el model incorpora fins i tot paràgrafs redactats prèviament per concloure que la mesura afavoreix la reinserció i manté el control penitenciari necessari. L'organització alerta que aquesta pràctica podria convertir les valoracions individualitzades en documents estandarditzats en què només calgués emplenar les dades i seleccionar una justificació favorable.

El comunicat assenyala igualment que el formulari no obligaria a incloure apartats específics sobre incidents regimentals recents, sancions disciplinàries, consum actiu de drogues, trencaments de condemna anteriors, ordres d'allunyament, protecció de les víctimes o incompliments comesos durant el tercer grau.

SICAP-FEPOL acusa Espadaler d'utilitzar la política de classificació penitenciària com una «vàlvula d'escapament» davant la massificació i la falta de places. El sindicat defensa que les juntes de tractament han de valorar cada expedient amb independència tècnica i sense rebre quotes, objectius numèrics ni pressions polítiques destinades a incrementar els tercers graus o les aplicacions de l'article 86.4.

L'organització exigeix la publicació íntegra de les instruccions enviades als centres, la divulgació de la guia anterior que ara quedaria sense efecte i les dades sobre els tercers graus i els articles 86.4 aprovats durant els darrers mesos, desglossades per centres penitenciaris.

També reclama garanties perquè els equips de tractament no rebin pressions relacionades amb l'ocupació de les presons, una valoració reforçada dels interns amb risc mitjà o alt i la

compareixença pública de Ramon Espadaler per aclarir si el canvi respon a criteris individualitzats de reinserció o a la necessitat de reduir la població penitenciària.

SICAP-FEPOL remarca que no s'oposa a la reinserció ni a l'aplicació individualitzada de l'article 86.4 quan existeixin garanties suficients. El sindicat rebutja, però, que aquesta figura es converteixi en una solució massiva davant la falta de places i conclou amb una advertència directa al Govern: «Les presons no es gestionen buidant-les a qualsevol preu».

Autor: Redacció